

6. פעלים פעילים ופעלים סבילים

משימות מיוחדות

עבודה עם חברים

בשיחתם של גיא וימית, מודגשים פעלים משתי תבניות שונות.

1. העתיקו למחברת את הטבלה וכתבו את צמדי הפעלים זה מול זה, בשני טורים. (נקדו)

2. הוסיפו לכל טור פעלים מתאימים.

פועל	פיעל
גויס	נייס
X	שיבץ

בטבלה - כל צמד פעלים "מדבר" על אותה פעולה.

גייס-גויס - "מדברים" על גיוס.

שיבץ-שובץ - "מדברים" על שיבוצ.

3. ספרו: מה ההבדל בין שני הפעלים בכל צמד?

החובש **טיפל** יפה במצוע.

הפצוע **טופל** בזמן על ידי החובש.

הפעולה המתוארת היא **טיפול**.

החובש **טיפל**. הפצוע **טופל**.

4. רשמו במחברתכם: מי הוא **עושה הפעולה** (מי פעיל)? החובש/הפצוע.

מי הוא **מקבל הפעולה** (מי סביל)? החובש/הפצוע.

עוד צמד בניינים - בניין פועל ובניין פועל

1. א. קראו את המשפטים הבאים - העתיקו את הטבלה למחברתכם והשלימו לפי הדוגמאות:

עושה הפעולה - פועל	מקבל הפעולה - פועל
יוסי צילם את המפקד.	המפקד צולם על ידי יוסי.
המפקד קיבץ את החיילים במסדר.	החיילים _____ במסדר.
החובש חילץ את הפצוע.	הפצוע _____ על ידי _____.
המפקד ביצע את הכוח לשני ראשים.	הכוח _____ לשני ראשים על ידי ה _____.
_____	השיר נוגן במסוחית על ידי החייל.
המפקד שילב עולה חדש ביחידה.	_____.
_____	נדר התיל חוקנה על ידי החיילים.

ב. מהו שם הפעולה בכל צמד משפטים?

2. רשמו את התשובה המתאימה:

- בטור הימני - הפעלים נקראים: **סבילים/פעילים**.
- בטור השמאלי - הפעלים נקראים: **סבילים/פעילים**.
- בניין פועל הוא הבניין **הסביל/הפעיל** של בניין פועל.

3. במחברת, הפכו כל משפט מפעיל (בניין פועל) - לסביל (בניין פועל):

בניין פועל	בניין פועל
המפקד קידם בתפקיד את סגנו.	סגן המפקד _____ על ידי המפקד.
החייל שיפץ את מחסן הנשק.	מחסן הנשק _____.
החייל סידר את החדר בזמן.	_____.
הצבא שילם לחייל את המשכורת החודשית.	_____.

עוד צמד בניינים - בניין הפעיל ובניין הופעל

עבודה עם חברים

1. קראו את צמדי המשפטים הבאים והשלימו במחברת.

א. הרופא **הזריק** לחייל את חומר החיסון. דוגמה:
חומר החיסון _____ לחייל.

ב. המפקד **הצמיד** את דף ההוראות ללוח.

דף ההוראות _____ ללוח.

הפעיל

הזריק

הופעל

החזיק

X X

ג. הקשר הכניס את תיק המפות לחדר.

תיק המפות X לחדר.

 X X

ד. המפקד הסביר את המסלול על המפה.

המסלול X על ידי X .

2. כתבו כל צמד פעלים (משני המשפטים שבצמד) בשני טורים, כמו בדוגמה.

3. רשמו מתחת לכל טור את השמות: "פעיל" או "סביל".

עבודת סיכום

4. העתיקו למחברתכם וכתבו כל פועל מן המאגר בניין המתאים, כמו בדוגמה:

כדי לשבץ פועל בניין הוכן - הטו אותו לנסתר (הוא), בעבר.

התפעל הת	הופעל הו	הפעיל הפ	פועל פ	פיעל פ	נפעל נ	פעל (קל) פ
X	X	X	X	X	נלחמו (נלחם)	שלטו (שלט)
X	X	X	X	X	נלחמו (נלחם)	שלטו (שלט)

מאגר פעלים:

שלטו, נלחמו, לחמו, הצליחו, התקרבו, נלקת, הוכנס, נויס, טיפל, ציווה,
התרגש, התחבא, חילק, הכניס, נסעה, העביר, הוסתר, קיבלו, טופל, חמס